

OSVEDČENÉ METÓDY NA VÝROBU KAMEŇA VÝROBNÝMI PRÁCOVNÍKMI: OBRÁBACIE STROJE S PREVÁDZKOU NAMOKRO VO VÝROBNOM ZÁVODE

Tento sprievodný list k úlohám uvádza pokyny pre dobrú prax pri spracovaní (napr. rezaní, brúsení a tvarovaní) dosiek obsahujúcich kryštalický kremík pomocou CNC (Computer Numerical Control) strojov s prevádzkou namokro, ručnej píly a ručných nástrojov. Použitie tohto zariadenia významne znižuje hladinu dýchatel'ného kryštalického kremíka.

PRÍSTUP

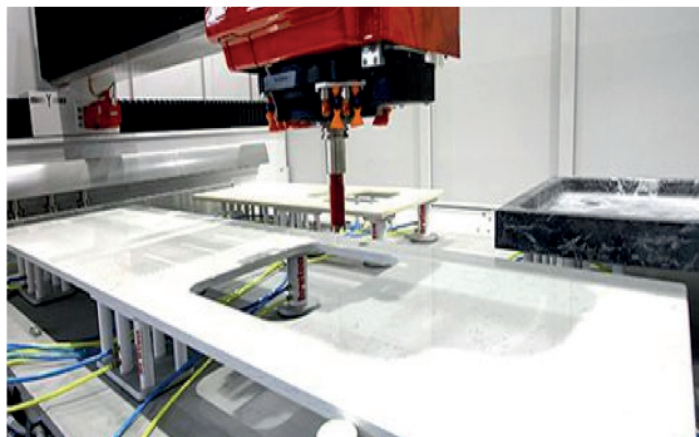
Prístup do pracovných priestorov obmedzte iba na oprávnené osoby.

i VŠEOBECNÉ

- Suché rezanie, brúsenie alebo leštenie kamenných povrchov (napr. umelého kameňa, prírodného kameňa alebo porcelánu) vytvára veľmi vysoké hladiny dýchatel'ného kryštalického kremíka. Správne navrhnuté nástroje a strojné zariadenia s prevádzkou namokro významne znižujú hladinu dýchatel'ného kryštalického kremíka, a preto by sa mali používať pri všetkých výrobných procesoch.
- Ako opatrenie na zníženie alebo odstránenie prachu je tiež vhodné použiť vodné clony.

CNC STROJE

- CNC (Computer Numerical Control) je výrobný proces, pri ktorom predprogramovaný počítačový softvér riadi pohyb továrenských nástrojov a strojov. CNC stroje sa používajú na automatické počiatočné rezanie dosiek.
- Používajte CNC stroje, akými sú napríklad rezačky vodným lúčom a automatizované píly.
- Bezpečnostné dvere CNC majte zatvorené, aby sa zabránilo rozptýleniu prachu a aby obsluha bola vzdialená od zdroja prachu.

RUČNÉ NÁSTROJE

Tieto nástroje sa používajú na procesy ručnej výroby (napr. vŕtanie, rezanie a leštenie dosiek) po počiatočnom rezaní. Pri práci s ručnými nástrojmi je pracovník výroby veľmi blízko zdroja prachu. Preto:

- Používajte iba ručné náradie s prevádzkou namokro. Ak na mieste inštalácie nie je možné použiť nástroje s prevádzkou namokro, postupujte podľa pokynov v sprievodnom liste k úlohám **2.2.36**, Inštalácia pracovných dosiek.
- Rozprašovanie vody kontrolujte pomocou chráničov alebo plastových klapiek.
- Nastavte tlak vzduchu a vody tak, aby ste minimalizovali tvorbu prachu.
- Používajte polomasku - respirátor s filtrom P3.

RUČNÉ PÍLY

Ručné píly používané na automatické počiatočné rezanie dosiek (napr. mostové píly) sú menej odporúčané, aj vtedy, keď majú prevádzku namokro, pretože:

- obsluha je v blízkosti zdroja prachu.
- nemajú žiadne bezpečnostné dvere.
- sú menej presné a pomalšie ako stroje CNC.
- vystavenie pracovníkov dýchatel'nému kryštalickému kremíku je všeobecne vyššie ako pri strojoch CNC.

Pri práci s ručnými píľami vždy používajte polomasku - respirátor s filtrom P3.

SKÚŠKA A TESTOVANIE

- Pred každým použitím zariadenie a prívod vody vizuálne skontrolujte, či nie sú poškodené.
- Uistite sa, že zariadenie a prívod vody fungujú správne.
- Záznamy z kontroly uchovávajte po primeranú dobu, ktorá je v súlade so štátnymi právnymi predpismi (minimálne päť rokov).
- Zaved'te opatrenia na kontrolu rizika rastu baktérií vo vodných zdrojoch používaných v jednotlivých lokalitách. Najviac sa zamerajte na systémy, v ktorých sa vytvárajú vodné kvapky.

DOHĽAD

- Používajte systém na kontrolu, či sú zavedené kontrolné opatrenia a či sa dodržiavajú. Pozrite si sprievodný list k úlohám **2.3.3**.
- Zamestnávateľia by sa mali ubezpečiť, že zamestnanci majú všetky prostriedky na splnenie kontrolného zoznamu uvedeného na nasledujúcej strane.

ČISTENIE A UPRATOVANIE

- Zariadenie pravidelne čistite podľa odporúčaní výrobcu.
- Dosky, podlahu a zariadenie (napr. CNC alebo ručnú pílu) očistite namokro nízkotlakovou hadicou alebo mokrým zemetaním.
- Ak máte uzavretý vodný systém, vodu pravidelne meňte (napr. na konci dňa).
- Suché rozsypané látky vyčistite pomocou vysávacích systémov s HEPA filtrom.
- **Nečistite suchou kefou alebo stlačeným vzduchom.**

ZAŠKOLENIE

- Poskytnite svojim zamestnancom informácie o účinkoch na zdravie spojených s dýchatelným kryštalickým kremíkom.
- Poskytnite zamestnancom školenie o: prevencii vystavenia prachu; kontrole funkčnosti a používania kontrolných opatrení; kedy a ako používať poskytnuté dýchacie ochranné prostriedky a čo robiť, ak sa niečo pokazí. Pozrite si sprievodný list k úlohám **2.3.4** a časť 1 Príručky osvedčených metód.

OSOBNÉ OCHRANNÉ PROSTRIEDKY

- Pozrite si sprievodný list k úlohám **2.1.15** venovaný osobným ochranným prostriedkom a sprievodný list k úlohám **2.2.37** venovaný prostriedkom na ochranu dýchacích orgánov pre odvetvie pracovných dosiek.
- Rotačné nástroje s prevádzkou namokro vytvárajú dýchatelnú vodnú hmlu kontaminovanú kryštalickým kremíkom, ktorá sa môže rozptýliť a môže byť vdýchnutá. Z tohto dôvodu môžu byť potrebné ochranné prostriedky dýchacích orgánov aj pri použití nástrojov s prevádzkou namokro.

- Označte priestory, kde sa musia používať osobné ochranné prostriedky.
- Pri výrobe pomocou ručných píla a ručného náradia pracujúceho namokro vo výrobnom závode alebo na mieste inštalácie používajte jednorazové masky s filtermi P3 v blízkosti CNC strojov, ktoré sú vodou napojené na odsávacie ventilačné systémy, alebo používajte polomasky - respirátory s filtermi P3.
- Na zistenie primeranosti existujúcich kontrolných opatrení je potrebné vyhodnotenie rizika. V prípade potreby sa majú poskytnúť a použiť ochranné dýchacie prostriedky (s príslušným ochranným faktorom).
- Ak sa osobné ochranné prostriedky nepoužívajú, umožnite ich skladovanie v čistých skladovacích priestoroch.
- Prostriedok na ochranu dýchacích orgánov vymieňajte v intervaloch odporúčaných dodávateľmi.

KONTROLNÝ ZOZNAM ZAMESTNANCA

☐ Uistite sa, že miestnosť je dobre vetraná a že vodný systém je zapnutý a funkčný.	☐ Nepoužívajte nástroje s prevádzkou nasucho! Suchá výroba generuje veľmi vysoké hladiny dýchatelného kryštalického kremíka.	☐ Ak si myslíte, že je problém s vaším vodným systémom, kým problém pretrváva, vykonajte ďalšie kontrolné opatrenia na zníženie expozície prachu dýchatelnému kryštalickému kremíku.	☐ Aj keď používate mokré stroje a náradie, používajte vhodné prostriedky na ochranu dýchacích orgánov.
☐ Pomocou strojov a nástrojov s prevádzkou namokro znížte hladinu dýchatelného kryštalického kremíka.	☐ Rozsypané látky ihneď odstraňte. Používajte metódy vysávania alebo mokrého čistenia. Rozsypané/rozliate látky ihneď zlikvidujte.	☐ Všetky poskytnuté prostriedky na ochranu dýchacích orgánov používajte, udržiavajte a skladujte v súlade s pokynmi.	☐ Skontrolujte a zaveďte opatrenia na kontrolu rizika rastu baktérií vo vodných zdrojoch používaných v jednotlivých lokalitách. Najviac sa zamerajte na systémy, v ktorých sa vytvárajú vodné kvapky.
	☐ Dajte pozor na známky poškodenia, opotrebovania alebo nedostatočnej funkčnosti použitej pomôcky. Ak zistíte akékoľvek problémy, povedzte to svojmu nadriadenému.		

Tento sprievodný list je určený pre zamestnávateľov. Má im pomôcť pri dodržiavaní požiadaviek právnych predpisov týkajúcich sa bezpečnosti a ochrany zdravia pri práci tým, že zavedú kontrolné opatrenia pri expozícii dýchatelnému kryštalickému kremíku.

Dodržiavanie hlavných bodov tohto sprievodného listu k úlohám pomôže expozíciu znížiť.

Podľa konkrétnej situácie v jednotlivých prípadoch nemusí byť nutné vykonať všetky kontrolné opatrenia uvedené v tomto sprievodnom liste za účelom minimalizácie

expozície dýchatelnému kryštalickému kremíku, napr. vykonať príslušné ochranné a preventívne opatrenia. Tento dokument má byť k dispozícii aj osobám, ktoré môžu byť na pracovisku vystavené dýchatelnému kryštalickému kremíku, aby mohli zavedené kontrolné opatrenia čo najlepšie využívať.

Tento sprievodný list je súčasťou Príručky osvedčených metód o prevencii pred kremičitým prachom, ktorej cieľom sú špeciálne kontrolné opatrenia týkajúce sa osobného vystavenia dýchatelnému kryštalickému kremíku na pracovisku.